

Titulació	Tipus	Curs
Comunicació Interactiva	OB	2

Professor/a de contacte

Nom: Maria Rosario Lacalle Zalduendo

Correu electrònic: rosario.lacalle@uab.cat

Equip docent

Jesús Martínez Fernández

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Sense prerequisits

Objectius

El semiòleg estructuralista Roland Barthes escrivia en 1966 que la capacitat de narrar és consubstancial a la humanitat i que no ha existit ni existirà mai un poble sense relats. L'origen dels relats es perd en la nit dels temps i es remunta als mites, les religions i els contes de les societats antigues; però també a les representacions figuratives (dibuix, pintura, escultura ...), els rituals màgics i iniciàtics, i totes aquelles formes expressives que converteixen l'imaginari col·lectiu i la comunicació humana en històries susceptibles de ser narrades. L'estudi dels gèneres discursius, desde la retòrica aristotèlica hasta la actual retòrica procedural, obeeix a la necessitat de comprendre i reproduir aquestes manifestacions humanes en constant evolució.

El *gir narratiu*, que es produeix a la Història a partir dels anys setanta i a les Ciències Socials a partir dels vuitanta, desdibuixa la frontera entre la realitat i la ficció, i evidencia les relacions estructurals, estètiques i temàtiques entre els relats inventats i els relats basats en fets reals. La narratologia sorgeix en aquest context amb la pretensió de convertir-se en una disciplina científica, que aspira a estudiar tant la narrativa com la narració; allò narrat i l'acte de narrar.

Internet ha multiplicat la creació i la circulació dels relats en una proporció inimaginable a l'era de Gutenberg i ha convertit el consum dels productes de les indústries culturals en un dels bastions de l'economia mundial. La difusió d'internet també ha potenciat l'expansió de les narratives en tots els àmbits de coneixement, enmig de

la constant retroalimentació entre la realitat i la ficció. El relat digital s'ha convertit així en la modalitat comunicativa prevalent no només de la política, sinó també de la ciència i fins i tot de les interaccions quotidianes entre les persones a través de les xarxes socials, per posar només alguns exemples.

L'assignatura recorre els diferents estadis d'evolució de les teories narratives i els gèneres del discurs, amb l'objectiu de reflexionar sobre els conceptes fonamentals que sustenten aquest camp d'estudi i la seva aplicació a la construcció i la interpretació dels relats. L'objectiu és proporcionar a l'alumnat les eines conceptuals necessàries per a comprendre i analitzar tant les narratives digitals com els gèneres ficticials i factuais.

Perspectiva de gènere

La convivència en societat sorgeix inicialment de l'instint de protecció de l'espècie; però també de la necessitat de relacionar-se. La funció dels relats al llarg de la història és la construcció i la reproducció de normes i protocols d'ús destinats a garantir la pervivència de la societat, així com respondre les qüestions essencials de l'ésser humà: d'on venim?, qui som?, cap a on anem?

El pas del temps i el desplaçament constant dels temes i els motius narratius d'un entorn cultural a un altre, acaba assimilant els personatges dels relats amb els valors que determinen la seva posició a l'imaginari social. És així com sorgeixen i es consoliden els estigmes i els estereotips.

L'estudi de les teories narratives i dels gèneres del discurs constitueix un àmbit privilegiat per identificar l'origen i la construcció social dels estereotips i els estigmes de gènere. De fet, un dels objectius fonamentals de l'assignatura és evidenciar, de manera crítica i reflexiva, l'empremta de l'androcentrisme en els relats. Es tracta de dotar l'alumnat dels instruments necessaris per identificar els elements essencials a partir dels quals es construeixen, es consoliden i es reproduïxen els prejudicis culturals a les representacions del gènere.

Nota: El contingut de l'assignatura serà sensible als aspectes relacionats amb la perspectiva de gènere i amb l'ús del llenguatge inclusiu.

Competències

- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Cercar, seleccionar i jerarquitzar qualsevol tipus de font i document útil per a l'elaboració de missatges, treballs acadèmics, exposicions, etc.
- Concebre, crear, animar i integrar espais, personatges i objectes virtuals i de realitat augmentada.
- Diferenciar i aplicar les principals teories, elaboracions conceptuals i enfocaments reguladors de la comunicació interactiva.
- Gestionar el temps de manera adequada i ser capaç de planificar tasques a curt, mitjà i llarg terminis.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar les desigualtats per raó de sexe/gènere i els biaixos de gènere en l'àmbit de coneixement propi.
2. Analitzar una situació i identificar-ne els punts de millora.
3. Comunicar fent un ús no sexista ni discriminatori del llenguatge.
4. Contrastar i verificar la veracitat de les informacions aplicant criteris de valoració.
5. Diferenciar allò substancial d'allò rellevant en tots els tipus de documents de l'assignatura.
6. Dominar les tècniques i els recursos narratius per crear històries adaptades als mons virtuals i inscriure-les en un gènere concret.
7. Exposar per escrit i oralment la síntesi de les anàlisis realitzades.
8. Identificar i comparar les teories narratives des dels inicis fins a l'actual storytelling.
9. Identificar les implicacions socials, econòmiques i mediambientals de les activitats academicoprofessionals de l'àmbit de coneixement propi.
10. Identificar situacions que necessiten un canvi o millora.
11. Interpretar i discutir documents de les principals teories de la comunicació.
12. Planificar i executar treballs narratius.
13. Ponderar els riscos i les oportunitats de les propostes de millora tant pròpies com alienes.
14. Presentar els treballs de l'assignatura en els terminis previstos i mostrar-ne la planificació individual o grupal aplicada.
15. Proposar nous mètodes o solucions alternatives fonamentades.
16. Proposar projectes i accions que estiguin d'acord amb els principis de responsabilitat ètica i de respecte pels drets humans i els drets fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
17. Proposar projectes i accions que incorporin la perspectiva de gènere.
18. Proposar projectes i accions viables que potenciïn els beneficis socials, econòmics i mediambientals.
19. Reconèixer la divisió de les teories narratives per gèneres en els nous mitjans de lleure virtual.
20. Valorar com els estereotips i els rols de gènere incideixen en l'exercici professional.

Continguts

1. Introducció a l'estudi de les teories narratives i els gèneres
2. Orígens i l'evolució de la narrativa i de la retòrica
3. El cicle narratiu
4. Històries i personatges
5. Elements de narratologia
6. Enunciació i narració
7. Els gèneres del discurs
8. La interpretació dels relats a l'era de la IA
9. Narratives digitals: els discursos medioambientals
10. Narratives digitals: interactivitat i transmedia

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-------	------	--------------------------

Tipus: Dirigides

Sessions pràctiques	20	0,8	4, 7, 12, 14
Sessions teòriques	33	1,32	6, 8, 11, 19
Tipus: Supervisades			
Treball activitats d'avaluació	20	0,8	5, 12, 14
Tipus: Autònomes			
Estudi personal	24	0,96	4, 8, 19

L'aprenentatge es realitzarà a través de classes teòriques, pràctiques a l'aula, lectures, tutories, treballs i exàmens. Es potenciarà la discussió en tots els àmbits, amb l'objectiu de estimular la reflexió i la capacitat d'anàlisi crítica.

En una de les sessions de l'assignatura es destinaran uns 15 minuts per a que les estudiants puguin respondre les enquestes d'avaluació de l'actuació docent i d'avaluació de l'assignatura o mòdul.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè els alumnes completin les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen	50%	3	0,12	1, 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 15, 16, 17, 19, 20
Lectures, exercicis, discussions	20%	20	0,8	1, 2, 3, 4, 7, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20
Treball de curs	30%	30	1,2	1, 2, 3, 4, 7, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20

Avaluació continuada

Aquesta assignatura combina diferents modalitats d'avaluació:

1. Dues proves teòriques (50% de la puntuació total).
2. Treball final de l'assignatura (30%).
3. Lectures, debats i exercicis (20%).

La nota final serà el resultat de la mitjana ponderada de les tres parts.

La revisió dels exàmens es realitzarà aproximadament dos setmanes després de la realització de la prova. Les persones que no puguin realitzar un examen per raons objectivables i justificades documentalment, tindran opció a recuperar-ho el dia fixat al gener per a la reavaluació. En cas contrari, puntuarà 0.

La nota final de les intervencions a l'aula (sobre lectures, debats i exercicis, etc.) s'obtindrà calculant la mitjana aritmètica dels diferents activitats.

L'assistència a les sessions de teoria i als seminaris és obligatòria. Els exercicis no lliurats seran puntuats amb un 0. No s'acceptaran les entregues posteriors a les dates i hores fixades.

Els treballs de curs no lliurats en la data prevista seran puntuats amb un 0. No s'acceptarà l'entrega posterior a la data i hora fixades.

La nota final serà el resultat de la mitjana ponderada de les tres parts que integren l'avaluació.

El calendari detallat amb el contingut de les diferents sessions s'exposarà el dia de la presentació de l'assignatura. L'alumnat trobarà al campus virtual la descripció detallada dels exercicis i pràctiques, materials i qualsevol informació necessària per a l'adequat seguiment de l'assignatura. En cas de canvi de modalitat docent per raons sanitàries, l'alumnat serà informat dels canvis que es produiran en la programació de l'assignatura i en les metodologies docents.

Recuperació d'avaluació continuada

Segons la normativa, per poder participar al procés de recuperació, l'alumnat ha d'haver realitzat 2/3 del total d'activitats avaluable de l'assignatura.

En el període destinat a la re-avaluació es podran recuperar els exàmens suspesos sempre que la nota no sigui inferior a 3,5 (l'examen no realitzat puntua 0 en el còmput de la mitjana). Si la mitjana dels dos exàmens és de 4,9 o superior, no caldrà recuperar un eventual examen suspès.

El treball final de l'assignatura és un treball avaluable, que no es podrà recuperar en cas de suspendre'l. La raó és perquè fer un treball d'aquesta característiques resulta pràcticament impossible de fer amb el temps del que disposem a la recuperació.

Les lectures, debats i exercicis estan lligats al treball a l'aula, per la qual cosa poc es podran recuperar.

Els treballs i exercicis que no hagin estat consensuats prèviament amb la coordinadora de l'assignatura o que no s'ajustin a les pautes establertes es consideraran NO EVALUABLES.

La revisió de la qualificació final tindrà lloc el dia i hora indicats a la primera sessió de l'assignatura.

En el cas de segona matrícula, l'alumnat podrà realitzar una única prova de síntesi que consistirà en un examen. La qualificació de l'assignatura correspondrà a la qualificació de la prova de síntesi.

Avaluació única

Per tal de superar l'assignatura, les persones acollides a la modalitat d'avaluació única hauran de realitzar les mateixes proves que les acollides a la modalitat d'avaluació continuada:

1. Una prova final de continguts (50%), el dia fixat per a la segona prova parcial de l'avaluació continuada, sobre la matèria explicada a classe i les lectures obligatòries. Serà indispensable aprovar aquesta part de l'avaluació (4,9 o més) per superar l'assignatura.
2. Un treball final de l'assignatura (30%) dirigit a posar en pràctica els conceptes explicats a classe i els continguts de les lectures obligatòries.
3. Lliurament d'un treball documental i de conceptualització (20% de la nota final). S'aplicarà el mateix criteri de no avaluable que per l'avaluació continuada.

Els treballs s'entregaran el dia fixat al gener per a la prova de continguts.

Les tutories de l'avaluació única seran únicament presencials, concertades amb el professorat de l'assignatura.

La modalitat d'avaluació única incloc algunes activitats docents que requereixen l'assistència a classe obligatòria. S'informarà adequadament sobre aquestes activitats a la presentació de l'assignatura i acompanyaran el calendari que es publicarà al CV.

Recuperació d'avaluació única

Segons la normativa per poder participar al procés de recuperació, l'alumnat ha d'haver estat prèviament avaluat almenys 2/3 del total d'activitats avaluable de l'assignatura.

Per les recuperacions s'aplicarà el mateix sistema de recuperació que per a l'avaluació continuada.

La revisió de la qualificació final també seguirà el mateix procediment que per a l'avaluació continuada

Altres consideracions

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

El professorat que imparteixi la docència de l'assignatura pot indicar als estudiants que, per el desenvolupament correcte de la classe i per garantir la bona convivència a l'aula, es recomana no utilitzar dispositius electrònics o pantalles mentre duri la classe excepte quan s'indiqui el contrari per alguna situació docent específica.

Quant al ús de la Intel·ligència Artificial (IA), per a aquesta assignatura, es permet l'ús exclusivament en tasques de suport, com la cerca bibliogràfica o d'informació, la correcció de textos o les traduccions. Tot i així el professorat indicarà oportunament altres usos puntuals de la tecnologia. En quan als estudiants, hauran d'identificar clarament quines parts han estat generades amb la IA, especificar les eines emprades i incloure una reflexió crítica sobre com aquestes han influït en el procés i el resultat final de l'activitat. La no transparència de l'ús en les activitats avaluable es considerarà falta d'honestat acadèmica i pot comportar una penalització parcial o total en la nota de l'activitat, o sancions majors en casos de gravetat.

Bibliografia

BIBLIOGRAFIA Bàsica (només els capítols o pàgines indicats)

Bruzzi, Stella (2016) "Making a genre: the case of the contemporary true crime Documentary". *Law and Humanities*, 10:2, 249-280. doi: <http://dx.doi.org/10.1080/17521483.2016.1233741>

Campbell, Joseph (2024[2023]) "El ABCD de la mitologia". *Mito y sentido*. Atalanta

Carter, Angela (2016) "Introducción". *Cuentos de hadas*. Editorial Impedimenta.

Fisher, Daniel et al. (2023) "SusTelling: Storytelling for Sustainability". Fischer, S. Fucker, H. Selm, A. Sundermann (eds.) *Narrating Sustainability through Storytelling*. Routledge.

Keith, Allison (2023). The power of storytelling in public relations. *Journal of Public Relations*, 2(1), 50-61. <https://doi.org/10.47941/jpr.1698>

Keven, Nazin (2024) "What is narrativity?" *Ratio. An International Journal of Analytic Philosophy*, 37(2-3), 204-214.

Lacalle, Charo (2024) "El 'regreso' del autor en el true crime: *Tor, treize cases i tres morts* (TV3, 2024)". *Eutopias* 28, 53-62. doi: <http://dx.doi.org/10.72033/eutopias.27.28415>

Lacalle, Charo (2023) "Cartografiando las subculturas de la manófera española. Entre Forocoches y Burbuja.info". Y. Franco y A. Bernárdez Rodal (eds.) *Misoginia online: la cultura de la manófera en el contexto español* (pp. 115-134). Tirant.

López-Cano, Rubén (2024) *De los videomemes a Tom & Jerry. La música cuenta en el audiovisual* (pp. 53-71). Universidad de Jaén.

Sorapure, Madeleine (2022) "Data Narratives: Visualization and Interactivity in Representations of COVID- 19". P. Dawson & M. Mäkelä (eds.) *The Routledge Companion to Narrative Theory* (pp. 55-68). Routledge.

Vogler, Christopher (2002[1992]) *El viaje del escritor: Las estructuras míticas para escritores, guionistas, dramaturgos y novelistas* (pp. 29-64). Ma Non Troppo

Vogler, Christopher (2002[1992]) *El viaje del escritor: Las estructuras míticas para escritores, guionistas, dramaturgos y novelistas* (pp. 65-110). Ma Non Troppo.

Zavala, Lauro (2015) "Análisis de un episodio de La Pantera Rosa". *Narratología y lenguaje audiovisual* (pp. 219-229). Universidad Nacional de Cuyo.
https://www.researchgate.net/profile/Lauro-Zavala/publication/261760662_NARRATOLOGIA_Y_LENGUAJE_AU

A lo largo del curso se facilitarán otras referencias complementarias.

Programari

Ningú.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre de 2025. A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través daquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(SEM) Seminaris	61	Català/Espanyol	primer quadrimestre	tarda
(SEM) Seminaris	62	Català/Espanyol	primer quadrimestre	tarda
(TE) Teoria	6	Català/Espanyol	primer quadrimestre	tarda